

Подорож у підводне царство

Леонід Тендюк

I

Ми пливли в Індійському океані.

Коли на видноколі зачорніла невеличка, ледь помітна цятка, матрос Василенко, що вперше вирушив у далеке плавання, схвильовано закричав:

— Прямо по курсу — кит!

На його крик вибіг штурман.

Він узяв бінокль, оглянув далину, насмішкувато мовив до хлопця:

— Який же це кит! Звичайнісінький острів.

Усі, хто стояв на палубі, глянули в той бік: там справді, схожа на велетенського кита, лежала невідома нам земля.

Вона щохвилини ближчала... Ось уже й пальми гірко звелися вгору. Потім розгледіли зеленаву гущавину, піщані відкоси, берег.

Минаючи мілини, зайшли в затоку.

У воду вужем поповз довжелезний ланцюг. Якір ліг на дно.

— Ура! — закричали ми.— Нарешті приїхали.

Вічнозелений тропічний острів лежав як на долоні — увесь перед очима, за кілька кілометрів від якірної стоянки нашого корабля.

II

На воду спустили човен. Лише ним можна добратися до берега. Кораблеві ж не пройти — підводне каміння, скелі.

Ми взяли ласти, маски, рушниці для полювання на риб, скочили в човен і подалися до острова.

М'яко хлюпотіли хвилі, вабила до себе ясно-зелена, синювата глибочінь. Крізь воду проступали яскраво-рожеві, цитринові та жовті плями.

Перехилившись за борт, ми побачили, як плями ті мигочуть, немов істоти з барвисто розцяцькованими спинами.

То починалися коралові рифи. Крихкі корали не пускали нас далі. Підступали знизу, черкали об днище човна, кришилися, мов крига, коли скресає ставок.

І ми заякорили човен.

Наділи маски, ласти — та й скочили у воду.

Яка ж тепла! Неначе літепло. І прозора-прозора...

Було надвечір'я. Я виринув з води, продув трубку і набрав повітря в легені. Край неба, де мало заходити сонце, вогнисто палав. Високі золоті хмаринки схожі були на розгублене пір'я жар-птиці.

Перепочив трохи і знову під воду.

Перед очима постав казковий світ.

Між прямовисних підводних скель просвічувалися вузькі тунелі, на їхніх стінках

кущилися коралові джунглі. Кожен корал — ніби чарівна гранітна квітка. То гілляста, а то мов капелюшок гриба, широка, або як розлогі оленячі роги.

Зелені, рожеві, фіолетові, коричневі, чимось схожі на барвисті лугові квіти. Над ними, немов метелики, пурхали зграйки смугастих рибок.

Не встиг я доторкнутися до коралової квітки, як вона відломилася і повільно стала опускатися на дно.

Сонце кинуло сніп проміння — і от враз спалахнуло підводне царство. Різнобарвно й мінливо!

На стрімких урвищах росли довгі водорості, морська трава...

Коли я доторкнувся до них ластами, вони гойднулися і кинули рухливі тіні на сусідні підводні скелі.

Крізь маску побачив я розкарякуватих крабів. Плюхнули каламуттю в очі і лякливо зарилися в пісок. Ніби в'юни, пропливли повз мене вугри.

А це що за страхіття? Очі витріщені, люті. Замість луски — довгі голки.

Ще хвилину тому риба була сплюснута, ніби її розчавили важким чоботом. Та раптом надулася, стала опукла, як м'яч.

Голки настовбурчилися.

Я згадав, що в тропічних морях водиться дуже отруйна риба-їжак.

Ото якраз вона й зустрілася!

Я пригвинтив гарпун до підводної рушниць, сховався за скелястий виступ і став очікувати здобич.

Ждати довелося недовго.

За кілька хвилин майнула тінь. Жаб'яча голова, видовжений тулуб.

Рибина витріщила банькуваті очі, люто зиркнула на мене і повільно попливла до печери.

"Не втечеш!" — вирішив я і кинувся за нею.

Натиснув на курок — тризубець, прив'язаний тоненькою лінвою до рушниць, враз випурхнув і ... влучив у ціль!

Куди тій щупі чи сомові! Рибина, мов навіжена, — вертка і дужа, — тягла мене на глибину.

Я став попускати капронову нитку, та рибини не збороти!

Виринув, набрав повітря в груди.

— Егей! — крикнув до товариша, що плив недалечко.

— Чого тобі? — озвався він.

— Страхіття якесь! Мерщій пливи сюди.

— Тепер не втече!

Товариш підплив. Пірнув до скелі, за якою сховалася загарпунена риба. І раптом — маска зсунулася на шию, рушницю випустив, виринув з води та як закричить:

— Мурена! Рятуйся!! Мурена — отруйна, хижа риба! І ножом чиконув волосінь.

III

Починалося мілководдя, за ним — берег.

Хаші підступали до самої води. То були чіпкі, корчуваті, мов криві ноги павуків, чагарі, що звуться мангрові дерева.

Задушливо, парко, дарма що тільки-но вийшов з води.

Пустельно й тихо. Тут, видно, ніхто не живе...

Ступили кілька кроків — і, оторопілі, зупинилися. Широка галява, оголений, без кущів, пісок рангом почав... ворухитись.

Заворушився, захвилювався, немов живий.

— Що воно?! — злякалися ми.

Обережно пройшли ще трохи — хвилювання вляглося. Але не попереду, а поруч. За кілька ж метрів від нас пісок, як і щойно під ногами, горбився, не переставав хвилюватися.

— Хлопці! — вигукнув раптом штурман, з яким ми висадилися на берег. — Та це ж краби!

Одначе я йому не повірив — вирішив сам пересвідчитися, що воно за напасть.

Побіг уперед, наздогнав "хвилю", що не встигла відкотитися. І побачив сотні, тисячі манюсінських рачків,— вони чимдуж кинулися врозсип. Мить — і їх не стало, мов провалилися крізь землю!

Штурман засміявся:

— Запитали б старших: що воно?

— Раки! — обізвався мій товариш.

— Не раки, а краби-воїни,— виправив штурман.— Є краби-самітники, краби-павуки, горохові краби і навіть краби-скрипалі. Ну, а це краби-воїни.

— Щось вони на воїнів не схожі,— втрутився я в розмову.

— А чому?

— Занадто лякливі.

— Тоді, виходить, лякливі воїни,— засміявся штурман. І додав:—Отож і острів назвемо островом Лякливих Воїнів.

— Гаразд! — в один голос відповіли ми і розбрелися по острові.

Я подався берегом, сподіваючись назбирати викинутих прибоєм гарних перламутрових черепашок-каурі.

Та даремно! Черепашок не було.

І я звернув у гущавину, щоб перейти острів упоперек і дістатися другого берега.

Не встиг розсунути кущі, як щось прудке і полохливе вискочило з-під ніг.

"Жаба", — майнула думка. Плавцями, схожими на ноги цвіркуна, вона спиралася об пісок і посувалася вперед, скакала з гілки на гілку.

На голові — хижо витріщене око.

Але то була не жаба, а риба-стрибун. Більшу частину життя вона проводить на суші і без повітря жити не може.

Стомлені повернулися ми на корабель.

Через те, що бачили страхітливих риб, дивних крабів, джунглі непрохідні, цілу ніч снилися нам казкові сни.